

Kulturforståelse og rettskultur

Teemu Ryymin
12. Mai 2011

Kulturbegreper og -forståelser

- Kultur som "høykultur"
 - Matthew Arnolds (1869)
 - Kultur som nivåbestemmelse
 - Normativt kulturbegrep
 - Kulturen utvikler seg til det stadig mer komplekse
- Kultur som beskrivelse
 - Hevdvunnen fremgangsmåte, skikk og bruk

Edward Tylors definisjon (1871)

- "That complex whole which includes knowledge, belief, art, morals, law, custom, and many other capabilities and habits acquired by man as a member of society."
- Det vi deler av livsform og væremåte som medlemmer av samme (kulturelle) kategori
- Relativistisk – men kulturer er avgrensbare hele

Det semiotiske kulturbegrepet (Geertz 1973)

- "Believing (...) that man is an animal suspended in webs of significance he himself has spun, I take culture to be those webs, and the analysis of it to be therefore not an experimental science in search of law but an interpretive one in search of meaning."
- Kultur som meningsfelt
- "Thick description" – å feste fenomener i meningsbærende sammenhenger
- Hva betydde fenomener for bestemte aktører i bestemte sammenhenger?

Struktur- eller aktørorientering?

- Strukturell: Kultur som mønstre for adferd, systemer av tro, kunnskap, forestillinger som danner grunnlag for handlingsvalg
- Kultur som territorium eller konteiner
- Individier kulturbærere
- Velegnet for stringent komparasjon
- Diskursanalytiske tilnærminger som eksempel

Aktørorientert

- Kultur som taleposisjon
- Individier kulturskapere
- Passer med meningsorientert kulturbegrep:
Mening alltid mening *for noen*
- Fokus på det lokale og historisk forankrede
- Kontekster må avgrenses fra case til case

Min "kulturforståelse"?

- Hmm... konstruktivistisk, menings- og aktørorientert?
- Vekt på mening(sproduksjon), praksiser og representasjoner

Kulturen i rettskulturen?

- Rettskultur: Ideer og forventninger til retten som gjøres operasjonelle gjennom institusjon(slike) praksiser
- Viser til "utsiden" av juridiske regler/prinsipper for å gripe hvordan slike regler/prinsipper forstås og brukes historisk
- "Utsiden" – institusjonelle og intellektuelle strukturer
- Nasjonale rettskulturer

Kulturen i rettskulturen

- Et Tylorsk kulturbegrep til grunn?
 - Kultur er noe som deles lik religion, språk og andre tradisjoner
 - Helheter det går an å avgrense
 - Historiske faser – utviklingsperspektiv?
- Eksplisitt strukturell orientering
 - Låser konteksten
 - Aktørenes plass – individer som rettskulturbærere?

Rettskultur

- Svar eller spørsmål?
- Forklaring eller perspektiv?
- Rettskultur som "meningsfelt"?